

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

§. VII. Cujus sit à Conciliorum Decretis dispensare; & quo in casu ab his
dispensandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

RATIO. Ejus est Legem interpretari, cujus est condere: Hujusmodi autem Episcopi, sed Præcipue Præses, Legem condunt in Conciliis; ideoque eorum est, illam interpretari, sed maxime Præsidis. Facultas hæc ad successores extenditur, quia in autoritate succedunt. C. 3. de Off. Ordin. §. Statuto §. quamquam post C. 16. QUÆST. I. CAUS. XXV. C. 31. de Excom.

Restringitur *Regula* ad Juridicam Interpretationem, quæ, cum vim Legis habeat, Jurisdictionem eandem in interprete postulat, quæ in Legislatore exigitur: est enim alia interpretatio, quæ Expositoria dici potest, quæ ad quemvis Jurisperitum pertinet.

REGULA II.

Pro Locorum, Temporum & Personarum diversitate, Canonum Leges sunt interpretandæ.

RATIO. Canonum Leges sunt velut remedia, quæ Locis, Temporibus & Personis sunt accomodanda.

C. I. 2. 3. DIST. XXXIX.

§. VII.

Cujus sit à Conciliorum Decretis DISPENSARE; & quo in casu ab his dispensandum.

REGULA I.

A Conciliorum Decretis *Dispensatio*, prout est Juris relaxatio, ad eosdem, & eodem modo pertinet, ac juridica eorum interpretatio.

Infertur à C. 20. de Elect. ubi INNOCENTIUS III. dicit, se posse dispensare à Constitutione ALEXANDRI III. quia parem cum Alexandro habet potestatem. Præterea, eisdem datur solvendi ligandique potestas MATTH. XVIII.

RATIO. Eiusdem est solvere, cujus est ligare: Lex autem ligat, *Dispensatio* solvit: ideoque attinet ad eos, ad quos Legis constitutio spectat, & eodem modo; quia, quò, pro autoritate sua, in Legem magis influunt, plus possunt circa dispensationem.

Ut *Regula* melius intelligatur, notandum est. 1. Præter dispensationem, quæ dicitur *Juris Relaxatio*, quia à ligante Lege eximit, aliam esse, quæ mera *Juris Declaratio* dicenda; quia declarat tantum hoc in casu non Legem obligare: talis est, v. g. quæ permittit febri laboranti abstinentiam carnis non servare diebus, quibus præcipitur.

2. Improprrium hoc *Dispensationis* genus, etsi non necessarium Legis scientiam habenti, petendum tamen esse à Superiore, ut debita ipsi reverentia exhibeatur.

REGULA II.

Extra casus urgentis necessitatis, tum privatæ, tum publicæ, & evidentis utilitatis non privatæ, sed publicæ, non est dispensandum.

RATIO. Malum infert Legi *Dispensatio* vulnus ipsi infligens, ejus pulchritudinem in æqualitate sitam lædens. Malum hoc bono aliquo compensandum est; vel publico, quale est necessitas, vel utilitas publica; vel privato, quale est necessitas privata, quæ intelligitur personæ privatæ, vel illius rerum, conservatio, sicut &, necessitate publicâ significatur conservatio personæ, vel rei publicæ: & utilitate publica, intelligitur augmentum rei publicæ non minimum. Discurrendum est de *Dispensatione*, ac de usu Matrimonii; quia, sicut iste, ob annexam sibi turpitudinem, eget aliquibus bonis, quibus cohonestetur, ita & *Dispensatio*, ob similem rationem, simile exigit cohonestamentum C. 19. de Sent. & Re Jud. docet, in *Dispensationibus* inspiciendam esse necessitatem, ac utilitatem. C. 15. qui Filii legit. ostendit, utilitatem in *Dispensationibus* inspiciendam esse, non privatam, sed publicam. C. 5. CAUS. IX. QUÆST. I. ubi

Tom. I.

GLAS. II. dicit, quòd, cessante necessitate cessare debeat *Dispensatio*.

Incisio, quæ fit Legi per *Dispensationem*, quæque subditus Legis Legi subtrahitur, propter necessitatem, vel privatam, vel publicam, vel utilitatem publicam, similis est incisioni, quæ fit Arbori, quæque ramusculus illius refecatur, ut alteri Arbori inseratur: nam, sicut ista incisio fit & redundat ad bonum aliarum Legum, quibus servatur subditus, dum necessitas personæ movet ad *Dispensationem*, vel diligens executor, dum publica in dispensando inspicitur, vel necessitas, vel utilitas.

Ad majorem *Regule* intelligentiam notandum, discrimen positum inter necessitatem, & utilitatem, quòd privata necessitas ad *Dispensationem* sufficiat, non verò privata utilitas, peti ex eò, quòd, quando cum aliquo dispensatur, propter necessitatem privatam, inspicitur bonum, sine quo vivere nequit, quodque ideo in Legibus Humanis, quales sunt, de quibus agitur, est sufficiens causa *Dispensationis*: Si verò dispensaretur cum aliquo, ob privatam utilitatem, consideraretur bonum, sine quo vivere potest, sed cum quo commodius vivit, quodque ideo non est sufficiens *Dispensationis* motivum. Præterea, non rara, qualis esse debet, cum sit à Lege, exceptio, sed frequentissima est *Dispensationis* causa: cum, ut plurimum, Lex quælibet privato sit onerosa, proindeque ipsi utile est ab ea eximi.

REGULA III.

Contrà necessitatem vel utilitatem publicam nunquam est dispensandum.

RATIO. Si dispensaretur, id fieret propter bonum privatam, quòd, ut minus, semper postponendum bono publico, quod majus est.

§. VII.

Quæ necessaria, ut Conciliorum Decreta ligent.

Quæ ad alias Leges, ut ligent, requiruntur; eadem, ut Conciliorum Decreta ligent, etiam requiruntur.

Hinc præcipitur, ut publicentur, ita ut, ad omnium, singulorumque notitiam pervenire possint; C. ult. DIST. XVIII. C. 25. de Accusat. C. 40. de Simon. C. 13. de Penit. & Remiss.

Præterea, oportet, ut usu recipiantur & retineantur, id est, acceptentur, & non abrogentur contraria consuetudine.

§. VIII.

Quot modis delinquatur in Conciliis

REGULA.

Non alii leguntur in Corpore Juris Canonici, quam qui sequuntur.

1. Si in Conciliis tumultus & contentiones excitentur, Conciliaque sic perturbentur. C. 3. CAUS. V. QUÆST. IV.

2. Si vocati ad Concilia, venire contempserint. C. 43. CAUS. XI. QUÆST. III.

3. Si ad Concilia accedentes, Conciliorum præceptis obedire respuant. *ibid.*

4. Si, antè finitam Causæ suæ examinationem, vocati, abierint, vel antequam dissolvatur, Concilium deferant. *ibid.* C. 12. DIST. XVIII.

5. Si excommunicatus aut depositus à Synodo divina Officia celebrare præsumperit. C. 6. 7. CAUS. XI. Q. III.

6. Si ab his Decreta non serventur. C. 5. 13. 14. 16. CAUS. XXV. QUÆST. I.

7. Si illorum Statuta non publicentur in locis, in quibus servanda sunt. C. ultim. DIST. XVIII. Cap. 25. de Accusat. C. 40. de Simon.

F 3

§. IX.